

Dijaška organizacija Slovenije

Dunajska cesta 51

1000 Ljubljana

info@dijaska.org

Ljubljana, 24. 7. 2024

Vlada Republike Slovenije

Gregorčičeva 20, 25

1000 Ljubljana

gp.gs@gov.si

Poziv k zagotovitvi večje varnosti pri uporabi e-skirojev

Spoštovani,

na Dijaški organizaciji Slovenije želimo opozoriti na problematiko varnosti mladih v prometu zaradi uporabe električnih skirojev. V zadnjih letih so električni skiroji postali priljubljeno prevozno sredstvo v mestih in na podeželju zaradi svoje hitrosti, tihega delovanja, enostavnosti parkiranja in prijaznosti do okolja. Kljub tem pozitivnim lastnostim je pomembno poudariti, da so električni skiroji pogost vzrok prometnih nesreč, ki ogrožajo varnost mladih in drugih udeležencev v prometu.

Po poročanju UKC Ljubljana so v naši največji zdravstveni ustanovi do 15. julija letos oskrbeli kar 165 poškodovancev zaradi padcev z električnim skirojem. Prav to drastično povečanje števila nesreč po pandemiji Covid-19 poudarja nujnost ukrepanja pristojnih. Podobno je v svoji objavi na socialnem omrežju Facebook zapisala pediatrijka dr. Vlasta Kunaver, ki je tudi sama obravnavala deklico, ki je bila zaradi nesreče na električnem skiroju hospitalizirana in umetno predihavana. Dr. Kunaver je poudarila, da samo ozaveščanje otrok o pomembnosti zaščitne opreme ne zadošča več in so nujno potrebni bolj direktni ter sistematični ukrepi. Podobno je razložila tudi udeleženka v prometni nesreči, ki je na Dnevniku pripovedovala o trčenju s 15-letnikom, ki je vozil električni skiro pri polni hitrosti in brez čelade. Deček je nepremično obležal na tleh, obkrožen z mlako krvi. Na srečo se je ta nesreča končala le z lažjimi poškodbami, a pogosto ni tako.

Pomembno je poudariti, da tovrstne nesreče povzročijo hude telesne poškodbe, ki bi se jim s pravilno uporabo zaščitne opreme in večjo previdnostjo v prometu lahko

izognili. Električni skiroji so priročno prevozno sredstvo, vendar jih je treba uporabljati odgovorno. To vključuje uporabo zaščitne čelade, upoštevanje prometnih pravil, omejitev hitrosti, zagotavljanje vidljivosti in redno kontrolo. Za vožnjo z električnim skirojem je potreben opravljen kolesarski izpit, ki pa ga lahko otroci opravijo že v 5. razredu osnovne šole. Potrebno se je zavedati, da lahko vozniki električnih skirojev z zelo pomankljivim teoretičnim znanjem predstavljajo veliko nevarnost tako sebi kot tudi vsem drugim udeležencem v prometu. Iz količine nesreč v zadnjih nekaj letih, ki so narasle s popularnostjo električnih skirojev, je jasno razvidno, da so le-te v primerjavi s kolesi še precej bolj nevarno in neregulirano prevozno sredstvo. Avgusta 2021 je bil sprejet spremenjeni Zakon o pravilih cestnega prometa, ki je uredil tudi pravila vožnje z električnimi skiroji. Električni skiroji so bili uvrščeni med lahka motorna vozila, kar pomeni, da zanje veljajo enaka pravila kot za invalidske vozičke in druga motorna vozila s konstrukcijsko določeno hitrostjo do 25 km/h. Kljub temu je očitno, da sta poznavanje in upoštevanje teh pravil med mladimi premajhna, kar povzroča številne nesreče in poškodbe. Pomembno je, da se vozniki zavedajo pomena prilagoditve hitrosti vožnje glede na prometne razmere in da so oblečeni v svetla oblačila ter uporabljajo luči, zlasti ponoči. Redni pregledi e-skiroja, kot so pregled zavor, stanja koles in akumulatorja, so ključnega pomena za varno vožnjo.

Problematično je, da vozniki električnih skirojev pogosto ne poznajo ali ne upoštevajo pravil glede največje dovoljene hitrosti, ki je 25 km/h, samodejnih omejitev pa skiroji nimajo. Poleg tega je pogosto nejasno, s kakšno hitrostjo se lahko vozijo po mešanih poteh za pešce in kolesarje ter območjih za pešce, kar še povečuje tveganje za nesreče. Po poročanju spletnega portala vozimse.si skoraj polovica sodelujočih v anketi Zavarovalnice Triglav ni poznala pravilnega odgovora glede hitrosti na mešanih površinah, kar kaže na pomanjkanje izobraževanja in ozaveščenosti o varni uporabi električnih skirojev.

Na Dijaški organizaciji Slovenije menimo, da velik problem predstavlja pravilo, da je nošenje čelad obvezno samo do 18. leta starosti, kljub temu, da imajo le-te ključno vlogo pri preprečevanju hudih poškodb glave, ki lahko pustijo trajne posledice ali pa so celo smrtne. Njihova učinkovitost se ne zmanjšuje z leti, prav tako so udeleženci v nesrečah zelo pogosto starejši od 18 let. Na DOS zavzemamo stališče, da bi morali obravnavati uporabo čelad podobno kot uporabo varnostnih pasov pri vožnji z osebnim avtomobilom. Udeleženci, ki čelad ne bi uporabljali, bi bili tako kot vozniki osebnih avtomobilov kaznovani zaradi prekrška - tako bi bila družba primorana dojemati čelade kot ključni del opreme.

Prav zato Predsedstvo Dijaške organizacije Slovenije poziva Vlado RS in druge pristojne k sprejetju nujnih ukrepov za večjo varnost mladih v prometu. Predlagamo sledeče ukrepe:

- i) poostren nadzor nad uporabo električnih skirojev, predvsem med mladoletniki;

- ii) večje ozaveščanje o varni uporabi električnih skirojev z izobraževalnimi programi v šolah in medijskimi kampanjami;
- iii) obvezno uporabo zaščitne čelade za vse voznike električnih skirojev, ne glede na starost;
- iv) omejitve hitrosti na mešanih peš in kolesarskih poteh ter dosledno označevanje teh površin;
- v) redne tehnične preglede električnih skirojev za varno uporabo.

Verjamemo, da lahko z izvajanjem teh ukrepov bistveno zmanjšamo število nesreč in poškodb ter zagotovimo varnejše okolje za vse udeležence v prometu. Prometna varnost je odgovornost vseh, zato je nujno, da skupaj naredimo potrebne korake za varnejšo prihodnost mladih.

Prepričani smo, da sta nacionalno zdravje in varnost ključni prioriteti, zato upamo, da boste na Vladi RS prisluhnili našemu pozivu.

S spoštovanjem,

VARUH

dijakovih pravic

PRESEDSTVO

Dijaške organizacija Slovenije